

GEDRAGSPROBLEMEN

De afdeling rechtspositie biedt hulp en bijstand bij allerhande vragen en problemen die voortvloeien uit de werksituatie van leden van de KVLO. In deze column dit maal over gedragsproblemen en de mogelijke consequenties daarvan op juridisch gebied voor docenten LO.

Door: mr. Sandra Roelofsen

Gedragsproblemen bij leerlingen en de wijze waarop docenten hiermee omgaan zijn een veelvuldig aangesneden onderwerp van klachten van ouders.

Uit de meeste klachten blijkt dat ouders vinden dat docenten te ver gaan bij de aanpak van lastig gedrag in de les en te weinig rekening houden met de specifieke vragen en de (gediagnosticeerde) situatie van het kind.

Soms handelen klachten om triviale en veel voorkomende zaken op een school: hoe haal je als docent twee vechtende leerlingen uit elkaar?

Bij de Landelijke Klachtencommissie klaagt een moeder dat een docent lichamelijke opvoeding haar zoon een klap tegen het oor heeft gegeven waardoor deze een lichte bloeding en een perforatie van het trommelvlies heeft opgelopen.

Tijdens de gymles is onenigheid ontstaan tussen de zoon van de klagende moeder en een medeleerling. De docent ziet een vechtpartij aankomen in zijn les en gaat naar de leerlingen toe. Op het moment dat de jongen ziet dat de docent nadert om het conflict te beëindigen geeft hij een 'beenveeg' aan de medeleerling waardoor deze volledig onderuit wordt gehaald.

De docent geeft de jongen daarop een klap op zijn oor met genoemde gevolgen.

De docent weerspreekt de klacht niet.

Hoewel hij betwijfelt of hij de jongen tegen het oor heeft geslagen, erkent hij dat hij hem tijdens de les tegen het hoofd geslagen heeft.

Na het incident heeft de docent onmiddellijk erkend een fout te hebben gemaakt: eerst in een gesprek met de leerling, later telefonisch aan de moeder, met wie hij weer later samen met de locatiedirecteur bij haar thuis een gesprek over het voorval heeft gevoerd. In afwachting van de afhandeling van de klacht woont de leerling de gymlessen niet bij. Via het schoolmaatschappelijk werk is nog wel geprobeerd overleg te voeren met de moeder over het weer bijwonen van de gymlessen door de zoon, maar dat is niet gelukt.

De Commissie stelt vast, en de docent heeft dat ook volmondig toegegeven, dat de docent de zoon tegen het hoofd heeft geslagen met het in de klacht omschreven gevolg. De Commissie merkt op dat de zoon een geoefend karateka is. Hij heeft een techniek uit die sport gebruikt in een situatie,

waarin dat nergens voor nodig was. Een stevige reactie van de docent was dan ook op zijn plaats. Naar het oordeel van de Commissie behoorde dat echter niet het geven van een klap of ander fysiek (bestraffend) optreden te zijn. Daarvoor was in de gegeven situatie geen aanleiding, de zoon had immers zijn agressieve optreden inmiddels gestaakt. Ook de docent is tot die conclusie gekomen.

De Commissie overweegt ook dat het ongewenst is dat de zoon sinds het voorval de lessen van de docent niet meer bijwoont. Leerlingen dienen zoveel mogelijk een volledig lesprogramma te volgen. De Commissie adviseert het schoolbestuur dan ook om overleg tussen partijen tot stand te brengen. Mogelijk kan dat overleg ook een bijdrage leveren aan herstel van vertrouwen tussen de moeder en haar zoon en de docent. Het treffen van rechtspositionele maatregelen ten opzichte van de docent acht de Commissie, ondanks de gegrondheid van de klacht, niet nodig. Zij is ervan overtuigd dat het voorval intussen een zodanige impact op de docent heeft gehad, dat herhaling niet te verwachten is.

Bovendien heeft de docent onvoorwaardelijk toegegeven dat hij foutief gehandeld heeft, terwijl van de zijde van het schoolbestuur is meegedeeld dat zich gedurende de loop van de aanstelling, die onderhand een periode van negen jaar beslaat, geen enkel ander incident heeft voorgedaan.

Moraal van dit verhaal: fysiek bestraffend optreden in dergelijke situaties is alleen dan geoorloofd als er geen andere mogelijkheden voorhanden zijn om de situatie te stoppen. Optreden wordt in die zin altijd op proportionaliteit beoordeeld. Dit vereiste houdt in dat het geschade belang in een redelijke verhouding staat met het beschermde belang (bijvoorbeeld de fysieke veiligheid van andere leerlingen). Van u als docent wordt dus ook in deze situaties zorgvuldig overwogen van handelen verwacht!

Hebt u vragen over deze of andere zaken op rechtspositioneel gebied dan kunt u zich wenden tot de afdeling IRP, te bereiken per e-mail: irp@kvlo.nl en op maandag en dinsdag van 12.30-16.30 uur en op vrijdag van 9.30-12.30 uur op telefoonnummer 030 693 7678.

